

NOVADNIEKS

LAIKRAKSTS • AGLONAS • LĪVĀNU • PREIĻU • RIEBIŅU • VĀRKAVAS • NOVADAM

OTRDIENA, 2015. GADA 10. NOVEMBRIS

● Nr. 83 (8546)

● Cena mazumtirdzniecībā 0,78 EUR

**1919. gads.
Kaujas pie
Nīdermuižas**

3. lappusē

**359 jostas,
simtiem cimdu
un dreļļu
raksti**

5. lappusē

**Jaunā
lauksaimnieka
ceļojums**

6. lappusē

Pilsētās un novados atzīmēs Lāčplēša dienu

● Preiļu 1. pamatskolas trešklasnieki kopā ar muzeja darbinieci Silviju Ivanovsku gatavo sarkanbaltsarkanus pērlišu karodziņus, ko Tēvzemes nedēļā nēsās kā rokassprādzītes. Foto: I.Kiriļova

Preiļu 1. pamatskolas 3.b klases skolēni kopā ar skolotāju Sandru Mauriņu vakardien apmeklēja Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeju, kur no sarkanām un baltām pērļītēm ar muzeja darbinieču palīdzību sev izgatavoja sarkanbaltsarkanus karodziņus – rokassprādzītes.

Šī darbošanās notika muzeja izglītojošās programmas "Mans sarkanbaltsarkanais" ietvaros. Muzeju šajās dienās apmeklēja arī citu klašu skolēni. Ar viņiem notiek sarunas par Lāčplēša dienu un valsts dzimšanas dienu, par simboliku, Latvijas karoga vēsturi. 8. klases skolēniem programmas ietvaros muzejā paredzētas nodarbības par Eiropas Savienību, lielākie bērni pārlošanas tehnikā gatavos sarežģītākas lietas – etnogrāfiskās latvju zīmes Latvijas karoga krāsās, ko arī var nēsāt kā piespraudes, gredzenus, rokassprādzes.

Nodarbības ar skolēniem muzejā notiek projekta – aktivitāšu kopuma "Sveicinu Latviju!" ietvaros, kas tapis, gatavojoties Latvijas simtgadei un ko atbalsta Valsts Kultūrkapitāla fonds.

Atzīmējot Lāčplēša dienu, muzejs

riko arī citas aktivitātes. Preiļu 1. pamatskolas, Preiļu 2. vidusskolas un Preiļu Valsts ģimnāzijas audzēkņi 11. novembrī dosies izbraukumos uz Preiļu pagasta Litavniekiem, kur tiks nolikti ziedī pie Lāčplēša kara ordeņa kavaliera Ignata Beča pieminekļa, bet pēc tam piedalīsies patriotiskajā stundā Zemessardzes 35. nodrošinājuma bataljona Ignata Beča piemiņas istabā.

Lāčplēša diena ir Latvijas Brīvības cīņās kritušo varoņu piemiņas diena, ko atzīmē 11. novembrī. Šajā datumā 1919. gadā Latvijas armija atbrīvoja Rīgu no bermontiešiem. 1919. gada 11. novembrī tika nodibināts Lāčplēša Kara ordenis, tas bija augstākais Latvijas Republikas militārais apbalvojums laikā no 1920. līdz 1928. gadam.

Lāčplēša dienas svinēšana tika atjaunota 1988. gadā. 1990. gadā saskaņā ar Likumu par svētku un atceres dienām Lāčplēša diena atzīta par kritušo varoņu piemiņas dienu.

Ik gadus 11. novembra atzīmēšana notiek ar dažādiem pasākumiem, kritušo varoņu piemiņai tiek noliktas degošas sveces, notiek lāpu gājieni. Pirmās brīvvalsts laikā tika aizsākta tradīcija iedegtas sveces nolikt māju un dzīvokļu

logos, simboliski aicinot mājās Latvijas brīvības cīnītāju dvēselītes. Arī šogad pilsētās un novados 11. novembrī notiks šai dienai veltīti pasākumi.

VĀRKAVAS vidusskola, godinot Latvijas brīvības cīnītājus, aicina uz pasākumu "Melnās kafijas vakars", kas notiks 11. novembrī pulksten 17.00.

PREIĻOS 11. novembrī pulksten 17.00 notiks Lāčplēša dienai veltīts lāpu gājieni no laukuma pretī baznīcai līdz ugunsкура vietai A. Paulāna ielā 4. Pie ugunsкура paredzētas uzrunas un dziedāšanās kopā ar Preiļu novada kultūras centra vīru vokālo ansambli.

LĪVĀNOS Lāčplēša diena tiks atzīmēta ar lāpu gājieni un piemiņas brīdi pie Līvānu Atbrīvošanas pieminekļa. Lāpu gājieni sāksies pulksten 16.15, pulcēšanās pie Līvānu novada kultūras centra no pulksten 16.00. Piemiņas brīža sākums pulksten 16.30.

AGLONĀ 11. novembrī pulksten 16.30 notiks lāpu skrējieni, bet ap pulksten 17.30 visi tiek aicināti novada kultūras centrā, kur notiks filmas "Pazust Latgalē" kopīga skatīšanās, tiks piedāvāta silta tēja, ritēs sirsniņas un sūnas.

L.Rancāne

ZIŅAS

Aglonas jauniešu grupa labiekārtoja atpūtas vietu bērniem

Iniciatīvu grupa "Aglonas radošie jaunieši" realizēja projektu "Laukuma labiekārtošana Somersetas ielā 34, Aglonā", informē projekta vadītāja Gunta Gulbe-Kalvāne.

Projekts kļuvis iespējams, piedaloties nodibinājuma "Viduslatgales pārnovadu fonds" sadarbībā ar Līvānu, Preiļu, Vārkavas un Aglonas novadu domēm organizētajā mazo grantu projektu konkursā "Iedzīvotāji veido savu vidi – 2015. gadā". Iniciatīvu grupa "Aglonas radošie jaunieši" iesniedza projektu "Laukuma labiekārtošana Somersetas ielā 34, Aglonā". Šūpoles, kas atradās pie Aglonas novada domes ēkas, jau bija novecojušas un kļuvušas bīstamas tiem, kas tās izmantoja. Pārsvārā tie bija bērni un jaunieši, kas pēc skolas gaidīja skolēnu autobusus, lai dotos mājās.

Projekta īstenošanas rezultātā Aglona ieguva vēl vienu labiekārtotu, sabiedriski pieejamu teritoriju. Tika sakopts un labiekārtots laukums pašā Aglonas centrā – uzstādītas jaunas, skaistas un drošas šūpoles, divi jauni soliņi, kā arī atkritumu tvertne. Tagad bērni un jaunieši pēc skolas varēs atrasties drošā un estētiski sakoptā vidē.

Riebiņu vidusskolas audzēknis – uzvarētājs konkursā "Kas notiek?" Latgales reģionā

Riebiņu vidusskolas 9. klases skolēns Ernests Zalāns ir ieguvis pirmo vietu laikraksta "Diena" rīkotajā konkursā 9. klašu skolēniem "Kas notiek?" vērtējumā Latgales reģionā. Ernests ar skolas pārstāvjiem tiek aicināts uz uzvarētāju svinīgo apbalvošanu pie Latvijas Valsts prezidenta, kas notiks 27. novembrī Rīgā.

RTU rektora Atzinības raksts ģimnāzijas pedagogu kolektīvam

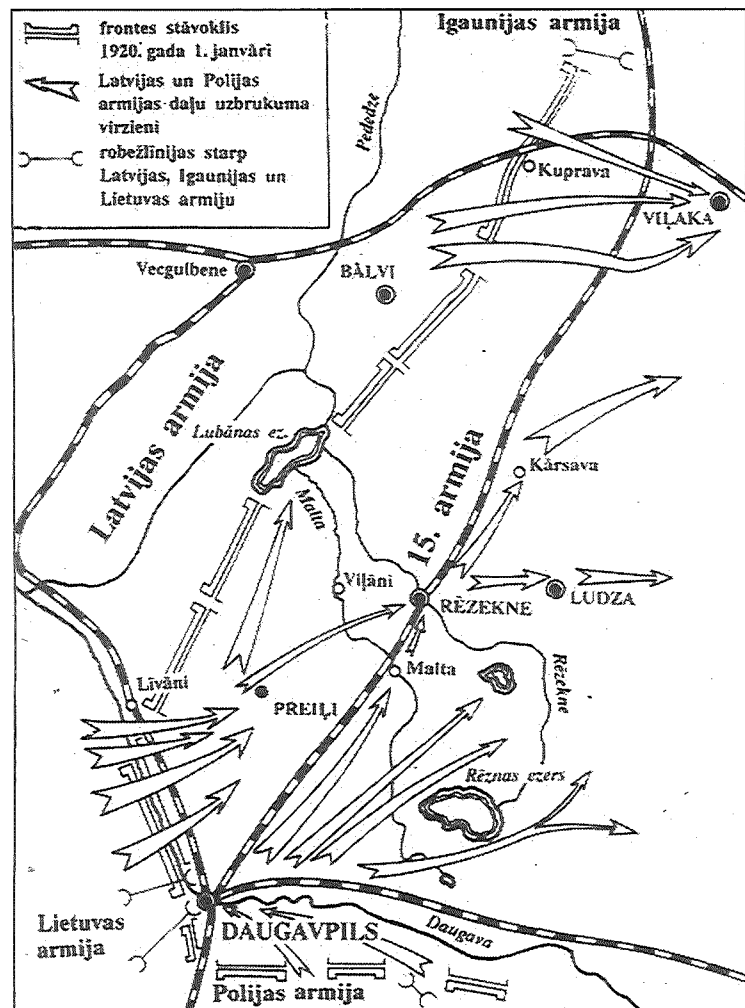
Preiļu Valsts ģimnāzijas (PVĢ) pedagogu kolektīvs ir saņēmis Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) rektora akadēmiķa Leonida Ribicka Atzinības rakstu par kvalitatīvu un nesavtīgu darbu, sagatavojot skolēnus studijām RTU. Šajā mācību gadā 25 PVĢ absolventi veiksmīgi studē šajā augstskolā. Esam pateicīgi un gandarīti par tik augstu mūsu kopīgā darba novērtējumu, atzina direktores vietniece audzināšanas darbā Ingūna Patmalniece.

Rīdzinieki – pieredzes meklējumos Preiļu novadā

3. novembrī pieredzes apmaiņas brauciena ietvaros Preiļu pašvaldībā viesojās Rīgas plānošanas reģiona pārstāvji. Vizītes sākumā viesiem, kuri lielākoties pārstāvēja pašvaldību attīstības daļu sektoru, bija organizēta tikšanās ar Preiļu novada domes vadību un attīstības daļas speciālistiem, lai iepazītos ar pašvaldības pieredzi projektu izstrādāšanā un ieviešanā. Sarunās tika iezīmētas atsevišķas nākotnes perspektīvas projektos un programmās, kuras pašvaldībām ir līdzīgas – teritoriju revitalizācija, reģenerējot degradētās teritorijas, privāto investīciju apjoma palielināšana, veicot ieguldījumus uzņēmējdarbības attīstībai, reģionālās attīstības veicināšana, sekmējot kultūras un dabas mantojuma saglabāšanu, kā arī izglītības iestāžu infrastruktūras attīstība.

Ciemīni aplūkoja siltinātās izglītības iestādes un daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas, pilsētas pludmali un BMX trasi, kā arī pakalpojumu centru "Liči". Rīgas plānošanas reģiona pieredzes brauciens turpinājās Krāslavas un Daugavpils novada pašvaldībās, informē Preiļu novada domes mājas lapas satura redaktore Jolanta Upeniece.

Atbrīvojot Latgali, atbrīvoja Preiļus

● V.Bērziņš, Ciņas Latgalē 1920. Frontes stāvoklis 1920. gada 1. janvārī.

Par laimi, karš mūsu valsti nav skāris jau 70 gadus, taču tā atskaņas visu laiku ir apkārt. Gan vēsturiskajā atmiņā, gan arī sarežģītās ģeopolitiskajā situācijā dēļ, kad kopējā atmosfēra uz planētas pavisam nav mierīga, gan arī masu informācijas līdzekļi vēl pielej eļļu ugunij, mēģinot mūs padarīt par hibrīdkara dalībniekiem un spiežot nostāties kādā no ierakumu pusēm. Laikam labāk par karu runāt nekā to pieredzēt, taču Tēvzemes nedēļā un ne tikai, mēs atceramies latviešu karavīru likteņus un varoņdarbus, lai apjēgtu mūsu valsts vērtību, kas iegūta ar asinīm, lai mēs, iedvesmojoties no notikumiem mūsu valsts vēsturē, spētu veikt kopējus varoņdarbus savas valsts labā ikdienas darbos. Pāršķirstot Latgales vēstures lappuses, mēs varam atklāt, kas notika uzreiz pēc I pasaules kara un Latvijas Republikas nodibināšanas 1918. gadā mūsu novadā.

I pasaules kara laikā Preiļi atradās tiešā frontes aizmugurē. Latvijas atbrīvošanas cīņu laikā (1918.-1920.) liela karadarbība pašu apdzīvoto vietu un pagastu īpaši neskāra, jo tie atradās tālu no svarīgiem ceļiem un dzelzceļa infrastruktūras. Taču drīz pēc 1917. gada oktobra apvērsuma Petrogradā komunisti varu sagrāba arī Preiļos. Padomju vara te pastāvēja līdz 1918. februārim, kad Preiļu novadu ieņēma vācu armija. 1919. gadā Latvijas armija padzina Bermonta karaspēku no Latvijas teritorijas, bet Latgale joprojām vēl palika lielinieku varā. Te apmetās lielas masas krievu armijas karavīru, kas nodarbojās gan ar "likumīgām", gan nelikumīgām pārtikas, lopu

un mantu rekvizīcijām. Padomju Krievijas sarkanās armijas daļas, kas uzturējās Preiļos un uz kuru spēka balstījās padomju vara, te uzvedās kā ienaidnieka zemē, kā tas arī faktiski bija. Par sarkanarmiešu vandālisma aktiem Preiļu novadā liecina arhīva dokumenti. Zināms, ka lielinieki Preiļu parka kapelā ierīkoja Latgalē pirmo padomju klubu "Tuvāk gaismai", kura pašā nosaukumā jau bija ietverta nievājoša attieksme pret reliģiju. Bez tam Preiļu novadā apmetās arī daudz Kurzemes un Zemgales bēgļu, kuriem vajadzēja sniegt palīdzību. Šajā laikā notika Preiļu latviešu iepazīšanās ar saviem tautiešiem no citiem novadiem un kopējā likteņa apziņošanās.

Tā kā padomju 15. armija bija diezgan spēcīga un tehniski labi apgādāta, Latvija noslēdza vienošanos ar Poliju par kopējas operācijas sagatavošanu, poļu karaspēkam piedaloties Daugavpils ieņemšanā. Līdz ar to Latvijas armija cīņās Latgalē varēja iztikt tikai ar Kurzemes un Latgales divīzijām. 30. decembrī kauju darbībā vajadzēja iesaistīties ap 10 tūkstošiem latviešu un 30 tūkstošiem poļu karavīru ģenerāļa E.Smiglija-Rīdza vadībā. Pretinieka bruņojumā bija 26 tūkstoši durkļu, 600 zobenu un 180 lielgabalu. Iespaidīgs bija arī artilērijas pārsvars, lai arī cilvēku skaita ziņā šī armija salīdzinājuma ar poļu un latviešu daļām atpalika.

Pēc Daugavpils atbrīvošanas Latvijas un Polijas armiju štābi vienojās par uzbrukumu 1920. gada 3. janvārī Krāslavas – Višķu – Dubnas upes virzienā. 8.-10. janvārī karadarbība sasniedza tagadējā Preiļu novada Pelēču pa-

● Latviešu un poļu karavīri pēc Daugavpils atbrīvošanas (1920). Foto no PVLMM arhīva

● Nīdermuižas baznīca, V.Tkačenkova foto, 2014.

gasta teritoriju, kur notika sīvas cīņas starp 3. Jelgavas kājnieku pulka 1. bataljona vienībām un lielinieku armiju Nīdermuižas baznīcas rajonā. Lai gan ienaidniekam šeit bija liels pārspēks, tomēr tas tika atsists un cieta prāvus zaudējumus. Šajās cīņās izcēlās dižkareivis Žanis Grūbe, kurš ar labi mērķētu uguni piedalījās triecienu atsīšanās. Kad lielinieki lielā sniegunī apgāja latviešu pozīcijas, Grūbe pēc savas iniciatīvas aizvilka ložmetēju ienaidnieka aizmugurē un piespieda pretinieku atkāpties, atstāt kaujas laukā kritušos un atteikties no tālākiem uzbrukuma plāniem. Par šo varoņību Grūbe tika apbalvots ar Lāčplēša kara ordeni. Cīņu laikā lielinieki uzskatīja Nīdermuižas baznīcu par kara laika novērošanas punktu, tāpēc šāva ar sešu collu lielgabalu baterijām pa baznīcas torņiem, lai tos sagrautu. Baznīcas kreisais tornis un sāni cietuši no trīs lielgabala granātām. Par laimi, baznīcas biežās sienas izturēja. Mēģinot izšaut nākamo šāvienu, uzsprāga lielgabala stobrs.

No ložmetēju lodēm bija cietuši arī baznīcas logi un durvis.

Veiksmīgu kauju rezultātā līdz 1920. gada janvāra beigām Latgale bija atbrīvota no ienaidnieka. Par godu 3. Jelgavas kājnieku pulkam Latgalē 1936. gada 16. augustā tagadējā Rēzeknes novadā pie Rušenicas upes netālu no Rēzeknes – Daugavpils šosejas tika atklāts piemineklis, kura meta autors ir inženieris Zilēvičs. Uz obeliska apakšējās malas uzraksts – «3. Jelgavas kājnieku pulka cīņu vieta uzvaras gājienā pa Latgali. 1920.16. I. Mēs nesām sauli, brīvību un patstāvību Latvijai.» Pēc Otrā pasaules kara obeliska augšējā daļa bija nogāzta, 1988. gada vasarā tā tika novietota atpakaļ.

Preiļu novadā atrodas divas piemiņas vietas, kas veltītas Pirmā pasaules kara notikumiem. Dzeņu (Anspoku) kapsētā apbedīti pieci 3. Jelgavas kājnieku pulka karavīri no Kurzemes, kas gājuši bojā 1919. gada novembrī, kā arī I pasaules kara dalībnieka Latgales partizāņu pulka kapteiņa, vēlāk Latvijas robežsarga

● Lāčplēša kara ordeņa kavalieris Žanis Grūbe (1899-1924).

un Lāčplēša kara ordeņa un Trīs-zvaigžņu ordeņa kavaliera Ignata Beča (1890.-1943.) piemiņas vieta viņa dzimtajās mājās Preiļu pagasta Litauniekos.

V.Maksimovs,
Preiļu vēstures un
lietišķās mākslas muzeja
speciālists

Tautas dziesmas stāsti

Preiļu Valsts ģimnāzijā sadarbibā ar Preiļu galveno bibliotēku norisinājās UNESCO LNK tīkla "Stāstu bibliotēkas" pasākums "Tautas dziesmas stāsts", kas bija veltīts Dainu tēva Krišjāņa Barona 180 gadu piemiņai.

1835. gada 31. oktobrī Kurzes pusē Baronu ģimenē piedzima astotais – jaunākais bērns, kuram tika dots vārds Krišjānis, un kuram bija lemts kļūt par visu laiku ievērojamāko Latvijas personību, kura mūža darbs – Dainu skapis – 2001. gadā tika iekļauts UNESCO programmas "Pasaulē atmiņā" reģistrā. Krišjānis Barons – folklorists, rakstnieks, publicists, svešvārdu ieviesējs, viens no jaunlatviešu kustības pārstāvjiem, cilvēks, kurš ar sešu sējumu darbu "Latvju dainas" radījis dziļāko pieminekli savai tautai.

Tautas dziesmu vākšanas un krāšanas darbu Krišjānis Barons pārņēma no Friča Brīvzemnieka

Maskavas Dabaszinātņu, antropoloģijas un etnogrāfijas draugu biedrības uzdevumā. Tajā laikā viņš dzīvoja Maskavā un strādāja par mājskolotāju. 1893. gadā Barons pārceļas uz Rīgu, kur nodarbojās vienīgi ar tautasdziesmu krāšanu, to apstrādi, kārtošānu un izdošanu.

Barontēvs apkopojis vienuviet visas latviskās tautasdziesmas, tās sistematizējis, izvietojis Dainu skapī un laikā no 1894. līdz 1915. gadam tās sešos sējumos (astonās grāmatās) izdevis "Latvju dainas". Dainu skapis ir 160 centimetrus augsts, 66 centimetrus plats un 42 centimetrus dziļš. Skapis ticis izgatavots 1880. gadā Maskavā pēc paša Barona veidotā zīmējuma. Dainu skapim ir divas daļas, kopā – 70 atvilktnes, katrā no tām – 20 nodaļumi. Ikvienā nodaļumā var tikt saliktas 150 – 200 papīra lapiņas, kas bija 3 x 11 centimetru lielas. Dainu skapim ir divas kopijas: – Barona muzejā Latvijā un bijušajā Stankeviču muižā Krievijā, kur viņš arī sāka darbu pie tautas-

● Tautas dziesmas var lasīt, dziedāt un izdejo, — to pierādīja Preiļu Valsts ģimnāzijā notikušais pasākums "Tautas dziesmas stāsts".

dziesmu kārtošānu. Kopš 2002. gada tās saturs pilnībā ir pieejams internetā.

Krišjānis Barons ir miris Rīgā 1923. gadā 8. martā 88 gadu

vecumā, apglabāts Lielajos kapos.

Pasākumā ģimnāzijā piedalījās bērnu un jauniešu centra grupa "Kājām gaisā", kas iepazīstināja

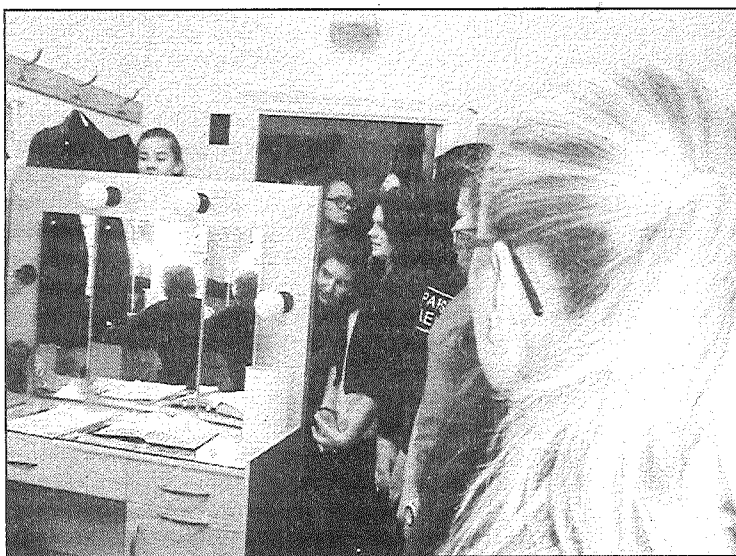
ar tautasdziesmu izlasi, kā arī Preiļu Valsts ģimnāzijas folkloras kopa "Rūtoj", kas dziedāja tautas dziesmas, kā arī iesaistīja klātesošos rotāļās.

Atvērām vēl dažas vēstures lappuses

Viena no labākajām lietām skolas laikā ir kopīga klases ekskursija. Tā tas ir bijis vienmēr, tāpēc Livānu 1. vidusskolas 8. b klases jaunieši devās uz Rīgu, lai, apskatot dažādas Rīgas vietas, atvērtu gan galvaspilsētas, gan mūsu valsts vēstures lappuses.

Pirmais apskates objekts bija Kino muzejs. Lai tur nokļūtu, nācās likumot pa ļoti šaurajām un neparasti klusajām vecpilsētas ieliņām. Kino muzejā uzzinājām, kā veidojās kino gan Latvijā, gan ārpus tās robežām. Interaktīvais laika lineāls ļāva skatīt kop-sakarības pasaulē un Latvijā kino jomā. Iepazinām animācijas režisores R. Stiebras daiļradi un darbojamies pašī, zīmējot un krāsojot filmas kadrus. Pateikuši paldies muzeja gidam, devāmies uz Nacionālo teātri.

Nacionālā teātra ēka novembrī ir īpaši svarīga, jo tieši te 1918. gada 18. novembrī tika skaļi pateikts – Latvijas valsts ir dzimusi! Pieaugušie noteikti ir dzirdējuši teicienu – teātris sākas no garderobes. Ar to arī mēs sākam – ar garderobes pakaramo izpēti. Izrādās, ka tie ir seni, bet ļoti funkcionāli. Tā laika meistari padomāja gan par virsdrēbēm, gan cepurēm, gan apaviem un lietussargiem – viss kompakti saliekams. Teātra darbiniece Rīta Melnace mums pastāstīja, kā tika celta un iekārtota teātra ēka. Tā kā šis ir Raiņa 150. jubilejas gads, tad teātri varējām apskatīt lietas, kuras patiešām ir dzejniekam piederējušas – peldkostīms, soma, platmale, bet vislielāko izbrīnu radīja divi priekšmeti. Visi zinām, ka Rainis rakstīja, atlaidies pusguļus gultā. Zem papīra lapas bija dēlītis. Mēs šo dēlīti redzējām – gana mazs, jo A4 lapa tam būtu par liela. Bet otrs priekšmets – mazs, no rakstīšanas nodilis parastais zīmulis. To patiešām ir izmantojis pats

● Livānu skolēni Nacionālo teātri iepazīna no cita rakursa.

dizāis dzejnieks!

Teātris nav tikai dienas vai vakara izrāde. Kopā ar gidi mēs izstaigājām visu ēku. Uzskavējāmies telpā, kur aktieri gaida savu uzdevumu uz lielās skatuves, pasēdējām lielajā zālē un vērojām, kā strādā skatuves strādnieki. Uzgājām uz skatuves un redzējām, ka izveidot izrādei nepieciešamo kopainu nemaz nav tik viegli. Apskatījām dažādas dekorācijas – gan jau izmantotajās, gan vēl tikai topošās. Ielūkojamies pie frizieriem un tērpu māksliniekiem. Aktieris J. Skanis ļāva mums paviesoties 9. aktieru ģērbtuvē. To par savējo kādreiz saucis arī izcilais aktieris Kārlis Sebris. Kā skudras izložnājam visu teātra ēku, un tas bija lieliski. Lielu sajūsmu izraisīja TV redzamo aktieru sastapšana "dzīvajā". Mūsu skanīgajam "labdien" atsaucās visi sastaptie aktieri, bet īpaši priecīgi bijām par sastapšanos ar J. Hiršu un E. Melnbārdi.

Pēc teātra apskates zinām tik daudz par šo skaisto ēku kanāla malā! Un zinām, kādu izrādi vēlamies visi kopīgi noskatīties, jo mūsu meitenes jau piemērija aktīrēm veidotos tērpu elementus.

Kad teātris bija izpētīts, devāmies uz Ziemeļblāzmas kultūras centru Vecmilgrāvī. Tur mūs sagaidīja atsaucīga centra dežurante. Izstaigājām visu ēku, apskatot gan izstādes, gan Augustam Dombrovskim – pils idejas autoram – veltīto istabu, gan skaisto zāli, kur notiek dažādi brīnišķīgi pasākumi. Pēc tam izstaigājām pils parku un kāpām uz 35 m augsto torni, lai no putna lidojuma redzētu krēslo sākūšo Vecmilgrāvī un tā apkārtni. Kad tika ieslēgts parka apgaismojums, skats bija kā pasākā.

Izlikumojuši vēlreiz pa parka celiņiem, pateikuši paldies dežurantei un torņa liftniekam, kāpām autobusā un, izbaudot Rīgas sastrēgumus, devāmies uz mājām.

Vēl viena lieliska diena, kurā ieguvām daudz zināšanu par mūsu valstij svarīgiem cilvēkiem un lietām.

Paldies par šo iespēju vecākiem, kuri vienmēr atbalsta savus bērnu izziņas procesos, paldies skolas pavārēm par gardajām līdzī dotajām pusdienām, paldies arī autobusa šoferim.

**S. Kivleniece,
Livānu 1. vidusskolas 8. b klases audzinātāja**

Stāstiņi no bibliotēkāju dzīves – grāmatā

Preiļu galvenā bibliotēka izdevusi grāmatiņu "Stāsti iz bibliotēkāju dzīves" (attēlā), kurā apkopoti bibliotēku darbinieku stāsti par darba gados piedzīvoto. Bibliotekāri ir viena no tām profesijām, kam ik dienas jātiecas ar dažādiem cilvēkiem, kas bibliotēku apmeklē gan dzīvespriecīgi, gan varbūt apbēdināti, garlaikoti, laimīgi, aizmārīgi. Nule iznākušajā grāmatiņā apkopoti stāstiņi par neparastiem gadījumiem.

Stāstu stāstīšana un klausīšanās ir viena no cilvēku pamatvajadzībām. Tā ir dzīvesziņas liecība, ko svarīgi nodot no paaudzes paaudzē. Lai sekmētu stāsta kā nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu un stāstniecības nozīmīgo lomu, UNESCO Latvijas Nacionālā komisija (LNK) 2009. gadā izveidoja tīklu "Stāstu bibliotēkas", kura mērķis ir veicināt stāstīšanas tradīciju Latvijā.

Viena no piemērotākajām vietām, kur realizēties stāstīšanas tradīcijai mūsdienu apstākļos, ir bibliotēka, tāpēc Preiļu galvenā bibliotēka 2013. gada nogalē pievienojās Stāstu bibliotēkas tīklam. 2014. gadā bibliotēkā rīkoto stāstu pasākumu vadmotīvs bija "bibliotēka – ģimenei", tajos tika iesaistīti gan bērni, gan pieaugušie.

Šogad bibliotēka atzīmē savu 85. dzimšanas dienu, tāpēc gada pirmais stāstnieku pasākums bija veltīts stāstiem no bibliotēkāju dzīves. Tie bija gan dzīvesstāsti, gan joku stāsti, anekdotes, apkopotās atziņas, piedzīvojumi, atmiņas. Pasākumu lieliski papildināja Preiļu 1. pamatskolas skolēnu radošie darbi "Bibliotekārs bērna acīm". Toreiz arī radās do-

ma par stāstu apkopošanu, "Novadniekam" atklāja atbildīgā par izdevumu, bibliotēkas bērnu literatūras nodaļas vadītāja Vilhelmine Jakimova.

Iecere ir veiksmīgi īstenota, un 31. oktobrī grāmatiņa "Stāsti iz bibliotēkāju dzīves" piedzīvoja atvēršanas svētkus.

Kā es kļuva par bibliotekāri; neparastais atradums nodotajā grāmatā; lasīšana kā nomierinošs līdzeklis stresa situācijā; vīrieša adaptācija pēc ieslodzījuma; kas notiek, ja nezini, vai rīts vai vakars; uz ko spējigs bibliotēkā ieslēgts lasītājs; bibliotēkā aizmirstās lasītāju mantas; kā bibliotēka tika pie jaunām durvīm; bērnu sarūpēts Ziemassvētku pārsteigums; noklausītie lasītāju dialogi bibliotēkā, anekdotiska situācija, — par šādiem un citiem līdzīgiem gadījumiem stāstījuši bibliotēku darbinieki Sigita Trūpa, Iveta Some, Inta Selicka, Bīrta Čaunāne, Velta Beča, Irena Afanasjeva, Ināra Pauniņa un citi. Izdevumā atspoguļoti Preiļu, Kastuļinas, Kotļerovas, Silajāņu, Stabulnieku un pārējās lauku bibliotēkās piedzīvoti notikumi.

Sīki raksti, smalki raksti

San bišu pulks, pa laikam dzirdama arī putnu vītrošana, fonā šalc maigs vējš, un čakla rokdarbniece saules pielietā pavasara dienā iznesusi vēdināšanai ziemeļos noaustās segas, nodarītos cimdus un zeķes, bet uz ziedošo ābeļu zariem sakarinājusi jostas. Bites no netālajiem stropiem lido uz krāsainajiem rakstiem, jo tām liekas, ka tie ir ziedi...

Šāda noskaņa pārņem Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja ekspozīciju zālē, kur pašlaik skatāma Tautas daiļamata meistarē Albīnā Ancānē 80 gadu jubilejas izstāde "Sīki raksti, smalki diegi, daiļa pati rakstītāja".

Preiļniete Albīna Ancāne dzimusi 1935. gada 25. oktobrī Jasnuīžas pagasta Svaļbos, augusi piecu bērnu ģimenē. Darba tikums un godprātīgā attieksme pret darbu Albīnai jau šūpulī ielikta. Viņa visu mūžu palikusi uzticīga dzimtajam novadam, strādājusi vairākos amatos, bet visilgāk – 28 gadus – no 1971. līdz 1998. gadam – ražošanas apvienībā "Daiļrade", bijusi šīs apvienības Preiļu nodaļas vadītāja.

Albīna rokdarbu noslēpumus apguvusi pašmācības ceļā, līdz pat audējas un adītājas piektajai kategorijai. 1982. gadā viņai piešķirts Tautas daiļamata meistarē nosaukums, 1987. gadā apbalvota ar medaļu "Darba veterāns". Rokdarbniece darbojusies Latvijas amatniecības kameras Preiļu amatnieku biedrībā, ar saviem darinājumiem piedalījies izstādēs Maskavā, Latvijā, Preiļu rajonā. Savu teicamo prasmi un mīlestību uz rokdarbiem nodevusi bērniem Jānim, Anitai un Veltai, arī mazbērni ir viņas aroda mantinieki.

Talantīgās rokdarbnieces garajā mūžā pielocītais pūrs ir nesaskaitāms, nenosverams, viņas darinājumi aizceļojuši tālu pasaulē. Izstādē skatāma vien neliela daļa no paveiktā. Skatītājiem ir iespēja aplūkot gan tos darbus, kas glabājas muzeja krājumos, gan arī no mājām atnestos un uz izstādes laiku aizdotos muzejam. Izstādes trijās daļās – segas, jostas un cimdi – var kārtējo reizi apbrīnot tautas mākslu, prasmi ar dziju, adāmatatām, stellēm uzburēt mākslas darbus, kas pie tam ir arī praktiski izmantojami – velkami, sedzami siltumam.

Izstādi par godu Albīnas Ancānes jubilejai muzejs ieplānoja jau pirms gada, jo viņa ir novadā vienīgā Tautas daiļamata meistarē, kas nodarbojas ar tekstilijām, "Novadniekam" pastāstīja Silvija Ivanovska, Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja izglītojošā darba un darba ar apmeklētājiem vadītāja.

Starp daudzajām jostām apmeklētājiem īpaši tiek izceltas Preiļu jostas. Tās raksturīgas ar ieaustajām jumīša zīmēm. Ja jumišus aužot izkārtu pamišus – uz vienu un otru pusi, sanāk tādi kā putniņi, bet Preiļu simbols, kā zināms, ir putns, — muzeja darbinieki atšifrējuši jostās vēstīto.

Albīnas Ancānes austās jostas ir dāvinātas, pirktas, izstādēs eksponētas. Tās "ir austas ganiem, slaucējām, traktoristiem

un mācītājiem", kā teica pati audēja, tās aizceļojušas uz Japānu, Franciju, Vāciju, Austrāliju, Angliju. Albīna Ancāne kādu laiku skaitījusi noaustās jostas, tās pierakstījusi un tikusi līdz 359, bet pēc tam bloknots pazudis un skaitīšana sajukusi. Tas nu gan ir skaidrs, ka to kopējais garums jau mērāms kilometros.

Katrai jostai savs stāsts, savs liktenis – kā cilvēkiem. Daļa no jostām savu mūžu pavada dejojot uz skatuves, citām lemta klātbūtne skumjajos atvadu brīžos, ar tām laiž zārku kapā. Vēl kādas citas izmantotas svarīgos politiskos un vēsturiskos notikumos.

Izstādē redzama arī Lielvārdes tipa josta, kas nosaukta par Laimīgo ģimenes jostu. Ar šo jostu saņēmti trīs Albīnas meitas bērni, ar to visi trīs arī kristīti.

Kad notika vēsturiskais Baltijas ceļš, starp akcijas dalībniekiem no Preiļu rajona bija arī Albīna Ancāne ar sešām paš-austām jostām, kas savienoja stāvētājus. Viņa uzsver: "Vienmēr esmu atbalstījusi taisnību politikā un savstarpējās attiecībās". Pēc 24 gadiem, kad notika gatavošanās Baltijas ceļa 25. gadadienas atcerei un tapa filma par šiem notikumiem, Albīna Ancāne kopā ar kādreizējiem dalībniekiem devās atkal uz Valmieras – Rīgas šoseju, un atkal līdzī bija viņas darinātā josta. Trīs no šīm Baltijas ceļa jostām ir skatāmas izstādē.

Savs stāsts ierakstīts arī katrā Albīnas Ancānes austajā segā.

1965. gadā Igaunijas mācītājs un vēsturnieks Kristiāns Kelhs atzīmējis, ka latvieši savas gultas vietas aplāj ar rupju lina gultu vai vilnas segu. Gultas segas pieminējis arī vācu publicists Hupels 18. gadsimta septiņdesmitajos gados. Patumšajos zemnieku mājokļos līdz 19. gadsimta beigām tieši austās segas bija telpu rotātājas.

Drellis Latvijā ienāca jau 17. gadsimta vidū no holandiešu audējiem. Spilgti izteiktais ģeometriskais ornaments īpaši iecienīts Latgalē. Arī Albīnas Ancānes segas austas dreļļu tehnikā. Katrs audums – radošs darbs. Katrs citāds. Albīnai patīk pārveidot dreļļu rakstus, lai tie būtu aužami četrās nītīs. Šajā darbā jāiegulda izdoma, gaume, jāpārzina aušanas tradīcijas, simbolos izteiktā latgaliskā mentalitāte. Arī četrās baznīcās altārus sedz viņas austās altārsēgas.

"Latvieši iziet pasaulē ar rakstainiem cimdiem un met tos tautu kultūras dārgumu krātuvē pie persiešu paklājiem, indiešu un japāņu zīda audumiem, ķīniešu porcelāna, krievu kokgrīzumiem, Briseles mežģinēm, Kaukāza tautu filigrānajiem metālkalumiem," savulaik teicis Imants Ziedonis.

Izstādē līdzās Albīnas Ancānes adītajiem cimdiem skatāmi arī viņas māmuļas un mazmeitas adījumi. Albīnas māte Veronika Kotāne aizgāja viņasaulē 1992. gadā. 1991. gadā, kad viņai jau bija 82. gadi, māmuļa vēl adījusi cimdus, par ko liecina viņas cimda aizadā ieadītais gadskaits. 20 gadus vēlāk, pieminot vecvecmāmiņu, cimdus noadījusi viņas mazmazmeita, ieadot skailli 2001.

Albīnas cimdi ir apbrīnojamas meistarības paraugs. Skaisti rak-

● Baltijas ceļa notikumu atceroties pēc 24 gadiem: (no kreisās) Albīna Ancāne, Terēzija Lavkovska, Juris Pastars, Iveta Stare, Valentīns Kažemaks.

● Tautas daiļamata meistarē Albīna Ancāne savas jubilejas izstādes atklāšanā.

sti ir ne tikai cimda virspusē. Apgrīzot delnas daļu, redzams, kā ikšķa raksts pilnībā sakrīt ar pārējo rakstu, lai cik smalks tas arī būtu. Ar grezniem rakstiem rotātas arī baltās vilnas zeķes. Kad tapusi izstāde, rokdarbniece bija noskumusi, jo neesot zeķu, ko piedāvāt apskatei. Trijās nedēļās tika saadīti daudzi pāri. Albīna ada ātri, skaisti, precīzi.

Starp 4500 unikāliem cimdu pāriem, kurus kā dāvanu saņēma Latvijā notikušā NATO sammita dalībnieki – visietekmīgākie cilvēki pasaules politikā – 25 dūraiņi ar Latgales rakstiem bija Albīnas Ancānes darbs. Ja atceramies – 2006. gada vasara pagāja, gatavojoties šim notikumam, Latvijas adītājas tika aicinātas adīt cimdus dāvanai. Latviešu tautas mākslas fenomens piesaistīja arī pasaules plašsaziņas līdzekļu uzmanību.

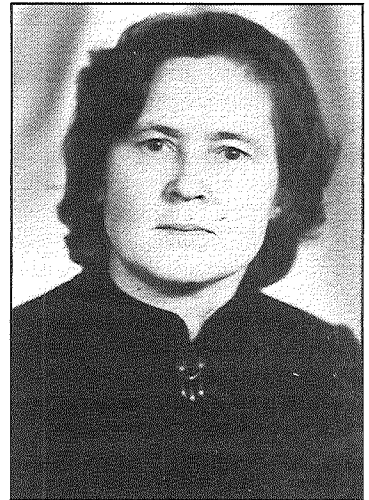
Unikāls izstādes eksponāts ir rokdarbnieces divas grāmatas, kurās katra lappuse aizpildīta ar rakstiem – ar tehniskajiem zīmējumiem, aprakstiem, un tos pierakstījusi pati rokdarbniece. Viss mūža veikums pierakstīts ne ar burtiem un vārdiem, bet simboliem un krustiņiem...

Rokdarbniecei raksturīgas trīs īpašas lietas. Pirmā saistīta ar raksturu – darba mīlestība. Par sevi viņa teic, ka brāķi pasaulē nevar laist un ka bez darba nevarētu dzīvot. Otrā attiecas uz

viņas hobiju. Tās ir bites. Albīna atzīst, ka draugos ar bitēm ir kopš dzimšanas, kad, būdama maza meitene, līdz ar tēvu gājusi pie bitēm. Tāpēc arī izstādē fonā skan bišu dziesmas, stūri novietots īsts strops, bet centrā līdinās liela bite, simbolizējot pašu audēju, kura vienā čaklumiņā ar biti. Trešā ir dziļi izteiktais ģimeniskums. Viņa nenogurstoši rūpējas par bērniem, par visiem pieciem mazbērniem. Saviem bērniem viņa ir atdevusi amata prasmi. Izstādi papildina krustdūrienā izšūti spilveni, kas ir meitas Veltas darinājums, un arī dēls Jānis prot lieliski vadīt izšujamo adatu, kaut arī pārsvarā nodarbojas ar vīriešu darbiem – ar galdniecību, ir elektrīķis. Teicami rokdarbu prasmi pārvalda meita Anita. Izstādē līdzās mātes austajām arī Anitas austā josta.

Izstādes atklāšanā rokdarbniece – jubilāri – sveica bijušie darbabiēri no "Daiļrades", Salas pamatskolas, kurā strādā Albīnas Ancānes meita, pārstāvji, muzeja darbinieki, viņas meistarības un talanta cienītāji.

Silvija Ivanovska "Novadniekam" pastāstīja, ka izstāde būs skatāma līdz 2016. gada 30. janvārim. Pirms Ziemassvētkiem sāksies izglītojošās programmas ar plašu piedāvājumu, aicinot interesentus Albīnas Ancānes rakstos meklēt senās baltu zīmes un tādas darināt arī priekš sevis. Al-

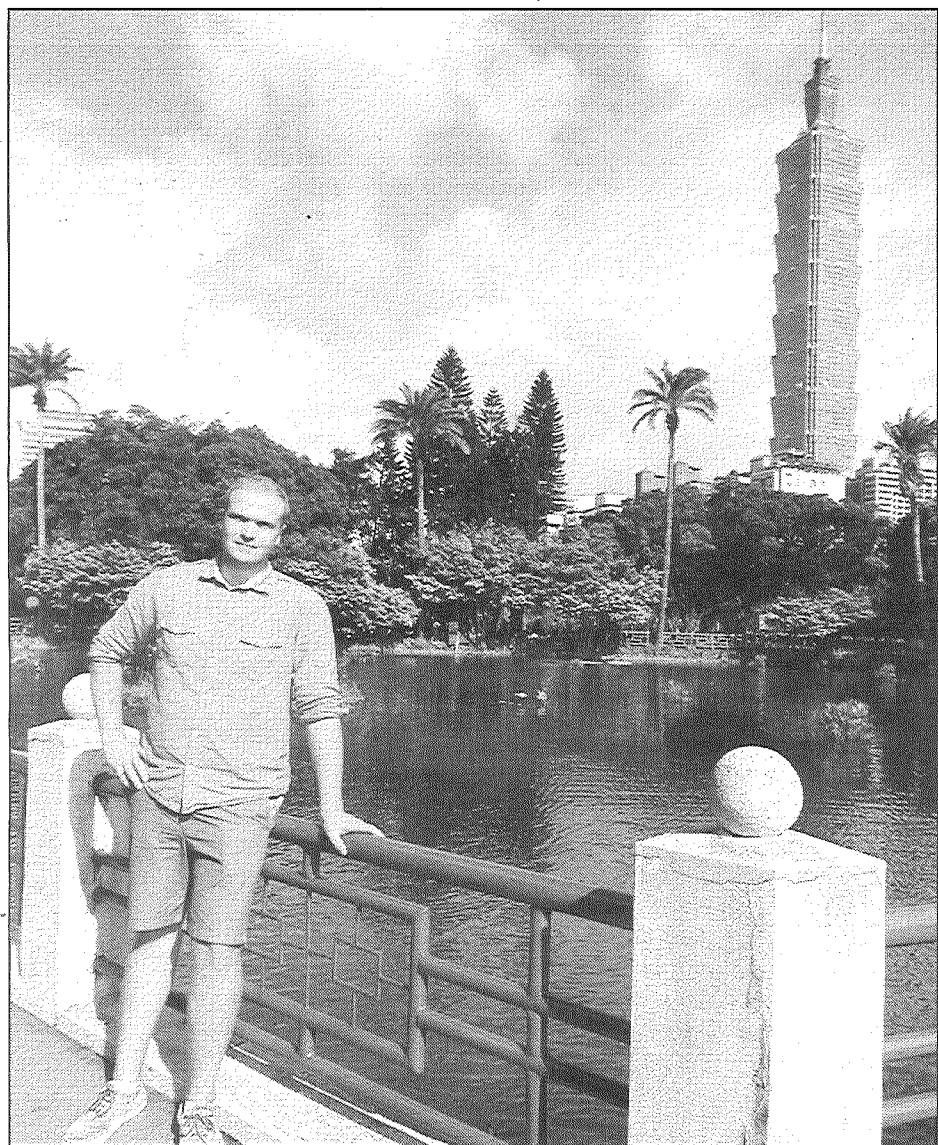
● Albīna Ancāne jaunībā. Foto no Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja arhīva

bīna Ancāne nodos savu prasmi arī dubulto cimdu adīšanā, kad iekšējo un ārējo pusi ada vienlaicīgi. Silvija Ivanovska atgādināja, — sekojiet Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja piedāvājumiem.

Par mūža ieguldījumu tautas mākslas un amatniecības prasmi saglabāšanā un tālāknodošanā Albīnai Ancānei piešķirts Preiļu novada domes Atzinības raksts, kas tiks pasniegts svēīgajā sarīkojumā par godu Latvijas proklamēšanas gadadienai 18. novembrī Preiļu kultūras namā.

L.Rancāne

Aiz 13 000 kilometriem — pēc pieredzes Taivānā

● Jānis Gavars atzīst, ka pilsētvide ir ļoti sakopta un skaista.

Rudens darbi padarīti. Lauksaimniekiem nu vaļā atvilkt elpu un parunāties. Patiesību sakot, nav jau tā, ka cilvēki strādā kā vergi. Pat karstākajā ražas novākšanas laikā ir iespējams izbrīvēt nedēļu vai divas, lai aizbrauktu kādā ceļojumā. Un, ja vēl tas dod pieredzi, paplašina redzesloku, tad šādu braucienu var dēvēt kā vērtīgu.

Tā, ciemojoties redakcijā, atzina arī Preiļu novada jaunais lauksaimnieks **JĀNIS GAVARS**. (Lūgums nejaukt ar senioru Jāni Gavaru, kurš ir bioloģiskais zemnieks tepat Preiļu pievārtē un saimnieko zemnieku saimniecībā "Mazie Gavari".) Juniorš tikai šī gada pavasarī absolvējis Lauksaimniecības Universitāti un ir diplomēts lauksaimnieks, kurš pats vēl tikai sapņo par personīgo saimniecību. Vecāki saimniecībā nodarbojas ar bioloģisko dārzeņu audzēšanu, uzkrājuši labu pieredzi, taču Jānis vēlas ko citu — attīstīt laukos gaļas liellopu audzēšanu. Viņš uzskata, ka šīs abas nozares tikai pilnveidos saimniecību, radīs lielāku finansiālu drošību.

No 20. augusta līdz 2. septembrim jaunais lauksaimnieks bija Taivānā un izmantoja iespēju starptautiskas programmas ietvaros iepazīties ar lauksaimniecības jomu tālajā un eksotiskajā valstī. Jānis atzīst, ka aicinājumam piedalīties nodarbībās "Lauksaimniecības attīstības stratēģija Taivānā" atsaucies ātri. Iepazinies ar atsūtīto mācību plānu, kur visi nodarbību tematī saistīti ar lauksaimniecību, bija paredzēti braucieni uz galvenās produkcijas — rīsu — audzēšanas saimniecībām. No mācībām brīvajos brīžos dalībniekiem bija iespēja gūt ieskatu arī tālās valsts kultūrā, iedzīvotāju ikdienā, dalīties pieredzē ar kolēģiem no citām valstīm un sarunās uzlabot savas angļu valodas zināšanas. Trīspadsmit tūkstoši kilometru prom no mājām — tas bija iespējami.

Grupas sastāvā bija 21 dalībnieks. Jānis vienīgais — no Latvijas, vēl Eiropu pārstāvēja kolēģis no Ungārijas. Pārējie dalībnieki uz Taivānu atbrauca no tādām eksotiskām valstīm kā Indonēzija, Malaizija, Vjetnama, Mongolija, Gana, Nika-

ragva, Argentīna, Brazīlija, Meksika, Paragvaja un citām. Vairākas dienas pagājušas, kamēr pielāgojies svešās zemes klimatiskajiem apstākļiem, vietējam dzīves ritmam un sapratīs, ka nokļuvis pavisam citā pasaulē.

Kontakti — tas ir viens no lielākajiem ieguvumiem pēc šī brauciena, tagad secina Jānis. Nenovērtējama ir iespēja satikties, iepazīties, uzturēt sakarus arī turpmāk un uzzināt, kāda ir citu valstu pieredze lauksaimniecībā. Var jau pasmaidīt un teikt, ka Latvijas un Taivānas zemniekiem nav nekā kopīga, tomēr tā gluži nav. Redzēt citādāko nozīmē izvērtēt un analizēt arī to, ko tu pats dari savās mājās, kā rīkojies.

Nekad iepriekš neesmu ēdis tik garšīgus arbūzus kā Taivānā, Jānis atceras un teic, ka tropu un subtropu klimatiskā joslā ir kā radīta dažādu eksotisko augļu audzēšanai. Pie tam arbūzi tur aug milzīgi, ir ļoti saldi un arī lēti. Banāni, ananāsi, melones — garšo super! Latvijas lielveikalos nopērkamie dienvidzemju augļi — pavisam savādāk. Iespējams, tas ir tāpat kā ar Latvijas zemenēm, kas ir daudz daudz garšīgākas un smaržīgākas nekā dienvidus izaudzētās. Jā, katram savs...

Visai jauno lauksaimnieku grupai katru dienu notika lekcijas, kuras vadīja pētnieki, augstskolu pasniedzēji, profesori. Programmā bija ietvertas daudzas tēmas — par lauksaimniecības attīstību nākotnē, par organizācijām, kurās lauksaimnieki apvienojušies, par bioloģisko lauksaimniecību, veselīgas pārtikas audzēšanu un daudz ko citu. Savukārt pēc lekcijām dalībnieki apmeklēja dažādus lauksaimniecības uzņēmumus un guva ieskatu to darbībā.

"Sarunas ar citu valstu pārstāvjiem bija interesantas. Kolēģi stāstīja par lietām, par kurām es brīnījos. Savukārt, kad stāstīju es, brīnījās viņi," saka Jānis. "Lielākā daļa programmas dalībnieku nekad dzīvē nav redzējuši sniegu, tāpēc viņiem grūti saprast, kā var nodarboties ar lauksaimniecību vietā, kur vairākus mēnešus gadā snieg. Taču cilvēki jebkuros apstākļos atrod

● Taivānā pilsētās neiet plašumā, bet gan stiepjas uz augšu.

● Tāds izskatās rīsu lauks, kad augi vēl nav izdzinuši stiebrus. Līdz rīsu ražas novākšanai paies pāris mēneši.

iespējas, kā izaudzēt sev pārtiku. Protams, tehnoloģijas, kā tu dabū ražu, ir atšķirīgas."

Taivānā ir divas galvenās lauksaimniecības jomas — rīsu audzēšana un saldo kartupeļu audzēšana. Mazākos apjomos tiek audzētas cukurniedres, protams, visdažādākie augļi. Par pēdējiem Jānis saka, lielai daļai pat nosaukumus dzirdējis pirmo reizi, kur nu vēl garšojis.

Lielāko dienas daļu jaunieši pavadījuši klasēs, klausoties lekcijās. Daudz stāstīts par politisko un ekonomisko situāciju Taivānā, tās ietekmi uz lauksaimniecību, bet galvenais — kas notiks nākotnē? Tas ir temats, kas taivāniešus ļoti satrauc un dara bažīgus. Taivāna ir daudz mazāka par Latviju, tās platība tikai 36 tūkstoši kvadrātkilometru, taču to apdzīvo gandrīz 23 miljoni iedzīvotāju, kuri ir jānodrošina ar pārtiku. Tāpēc saimniekošana laukos tiek stingri kontrolēta, lai viss atbilstu normām, lai atbilstoša būtu vides kvalitāte.

Jānis uzsver kādu būtisku iezīmi — taivānieši izvēlas vietējos pārtikas produktus, kas ir marķēti ar īpašu atšķirības zīmi. Lielākā daļa sarazotās lauksaimniecības produkcijas tiek patērēta pašu valstī. Malači, ka izveidojuši tādu sistēmu, kas veicina iekšējo patēriņu. Ķīna, protams, rīsus var sarazot lētāk, bet taivānieši pirms pašu zemnieku audzētos. Valsts aizsargā savus lauksaimniekus ar subsīdijām.

Tālā un pēc platības mazā valsts pārsteidz ar pavisam citu attīstības līmeni, nekā mēs to varam iedomāties. Lauksaimniecībā izmantojamās zemes palicis ļoti ļoti maz. Jānis atzīst, ka bijis ļoti pāsteigts par kādu faktu — Taivānā šobrīd ir aptuveni 70 tūkstoši hektāru lauksaimniecībā izmantojamās zemes, tieši tikpat arī lauku

saimniecību. Ja ņem talkā matemātiku, aprēķins ir pavisam vienkāršs — vidēji uz katru saimniecību ir viens hektārs zemes, bet to viņi uzskata par milzīgu vērtību, lai arī ģimeņu ienākumi ir mazi. Ja no izaudzētās produkcijas pārdošanas iztikšanai nepietiek, tiek meklētas papildu iespējas, lai nopelnītu.

Taivāna saskaras ar Eiropā ierastu problēmu, tā ir iedzīvotāju novecošanās. Daudzi laukos dzīvojoši sasnieguši 70 vai pat 80 gadu vecumu, bet jaunie vietā nenāk. Jānis secina, ka tā ir Latvijas sabiedrībai pazīstama tēma. Taivāna ir tik attīstīta valsts, ka jaunie cilvēki labprāt pavada piecus gadus, iegūstot augstāko izglītību un pēc tam strādājot ļoti apmaksātu darbu pilsētā. Pa dubļiem rīsu laukos micās tikai gados vecāki ļaudis.

Lai mazo saimniecību īpašnieki varētu izdzīvot, taivānieši pievērsušies kooperācijai jeb fermeru asociāciju veidošanai. Kooperatīviem ir nepieciešama tehnika, izveidota produkcijas pārstrādes sistēma, veiksmīga loģistika. Būtībā tieši kooperatīvi apsaimnieko laukus, fermeris tikai sazinās ar asociāciju un pasaka, kas ir jādara. Protams, ka lielākā peļņas daļa nonāk kooperatīva kasē, bet zemniekiem paliek ievērojami mazāk. Taču kooperatīvi arī atbalsta zemniekus, izsniedzot, piemēram, minerālmēslus, dodot atlaides tehnikas pakalpojumiem. Ja nepieciešams, asociāciju biedriem piešķir bezprocentu aizdevumus.

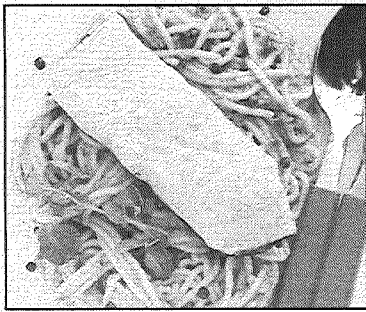
Taivānieši ir sapratuši kooperācijas lielo nozīmi, ko nevar teikt par latviešiem. Iespējams, mūsu līdzšinējā pieredze nav bijusi pārāk veiksmīga, secina Jānis Gavars.

Sagatavoja **L.Kirillova**
Turpinājums sekos.

LABU APETĪTI!

Spageti ar kaltētu tomātu pesto un ceptu lasi

600 g laša filejas bez asakām, sāls pēc garšas, 360 g "Dobeles dzirnavnieka" spaghetti (spageti) nr. 7, 200 g kaltētu tomātu (eļļa) + eļļa, 80 g mandeļu miltu (vai maltas mandeles), 30 g rīveta cietā siera, 1 ķiploka daiviņa, 1 ēdamk. cukura, 100 ml saldā krējuma, 1 ēdamk. rozā piparu

Cepekškrāsnī uzkrāsē līdz 190 grādiem. Laša fileju sagriež četros gabalos, pārkaisa ar sāli. Liek uz pannas ar karstumizturīgu rokturi un liek cepekškrāsnī. Cep 15-20 minūtes (vai līdz lasis izcepies).

Gatavo pesto: blenderi kopā sablendē kaltētos tomātus un eļļu no burciņas, mandeļu miltus, cieto sieru, ķiploku un cukuru. Liec mazā katlīnā, pievieno saldo krējumu un maisot uzkrāsē (nevāra!).

Verdošā sālsūdenī vāra spageti aptuveni 7-8 minūtes līdz al dente gatavībai. Nolej ūdeni. Pastu uzreiz liek atpakaļ katlā, pievieno tomātu/saldā krējuma mērci un kārtīgi izmāsa tā, lai mērce vienmērīgi noklātu visus spageti.

Spageti liek siltos dziļajos šķīvjos. Katrai porcijai pa virsu liek laša filejas gabalu. Dekorē ar zaļumiem un pārber ar rozā pipariem. Pasniedz.

Apbalvoti konkursa „Mūsu mazais pārgājiens 2015” uzvarētāji

4. novembrī zemkopības ministrs Jānis Dūklavs sveica konkursa „Mūsu mazais pārgājiens 2015” laureātus. Jau par tradīciju kļuvušajā konkursā „Mūsu mazais pārgājiens” piedalījās Latvijas vispārīgā izglītībā un profesionālo skolu skolēni, kā arī interešu izglītības pulciņi un mazpulki, kuri, iepazīstot mežu ietekmi uz savu pagastu, novadu, pilsētu un Latviju.

Apbalvošanas ceremonijas laikā zemkopības ministrs Jānis Dūklavs pateicās visiem skolotājiem par iedvesmošanu un skolēniem par aktīvo darbošanos konkursā. „Kā zemkopības ministram man ir gandarijums, ka savos darbos jūs esiet pratuši saskatīt gan meža ekonomisko vērtību, kas ir viens no Latvijas ekonomikas balstiem, gan arī meža devumu jūsu pilsētā un pagastā, tā daudzveidīgo devumu

Latvijas iedzīvotājiem un katram no jums,” teica Jānis Dūklavs. Tāpat zemkopības ministrs konkursā dalībniekiem novēlēja būt tikpat vērīgiem, atvērtiem un zinātkāriem arī turpmāk.

Šogad konkursam iesūtīti 190 kolektīvu darbi: 61 darbs 1.-4. klašu grupā, 52 darbi 5.-9. klašu grupā, 12 darbi 10.-12. klašu un profesionālo izglītības iestāžu grupā un 65 darbi interešu izglītības pulciņu un mazpulku grupā.

1.-4. klašu grupā 3. vieta piešķirta Riebiņu vidusskolas 3. a klasei un Cēsu pilsētas Pastariņu sākumskolas 3. b klasei.

5.-9. klašu grupā — 3. vieta Jersikas pamatskolas 5. klasei.

Šogad konkurss „Mūsu mazais pārgājiens” notika jau devīto reizi. Iepriekšējos gados konkursa dalībnieki apzināja koka mūsdienīgos un daudzfunkcionālos izmantošanas veidus savā pagastā, novadā, pilsētā vai Latvijā.

Sagatavoja L.Rancāne

NOVADNIEKS

RUBRIKAS: DAŽĀDI, PĒRK, PĀRDOD, MAINA, MEKLĒJU DARBU.

PRIVĀTSLUDINĀJUMS (maksas).

Rubrika _____ Derīgs līdz 12. novembrim.

T	ā	l	r	.																	
---	---	---	---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Aizpildīšanas noteikums: **viena rūtiņa — viena zīme.**

Iesniedzēja vārds, uzvārds _____

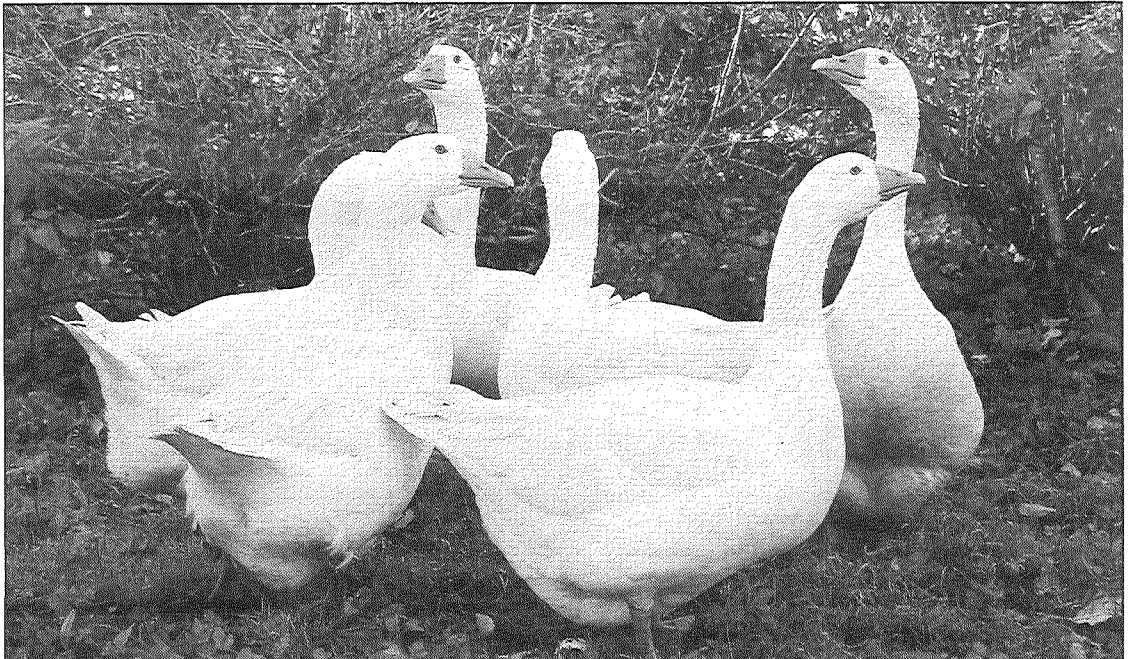
Adrese, tālr. _____

Vai sludinājumu ievietot interneta mājas lapā? Jā Nē

Maksa 0,50 EUR (ar PVN).

Jāiesniedz tikai laikrakstā publicētais kupons, kopētus un pa faksu sūtītus nepieņemsim.

10. novembris — Mārtiņdiena — visu rudens darbu nobeiguma svētki

Nedēļu, kurā iekrīt Mārtiņdiena, sauc par Mārtiņa nedēļu. Mārtiņam kā “bagātam vīram” jābagātavo bagātīgs cienasts, — tā uzskatīja senie latvieši, un gatavoja šai dienai biežputras no sagraustām pupām, zirņiem, kartupeļiem vai kaņepēm, karašas, zoss cepeti ar skābiem kāpostiem un citus. Galvenā cienāšanās notika 9. novembra vakarā.

Ar Mārtiņvakaru sākas budēļu laiks, kas ilgst līdz Metenim. Budēļus, kas tērpusies dažādās maskās un apmeklē kaimiņu mājas, ir godam jāuzņem un jāizvada, pievienojoties viņu masku gājienam.

TICEJUMI
 ● Lidz Mārtiņiem bija jābeidz rudens aršana un zemei jāļauj atpūsties. Ja to traucē vēl pēc Mārtiņiem, tad nākamā gadā ir slikta raža.
 ● Lidz Mārtiņdienai jābeidz kulšana, lai nosvinētu arī apkulības.
 ● Ja Mārtiņos zoss iet pa dubļiem, tad Lieldienās ies pa ledu.
 ● Ja Mārtiņa nedēļā ir atkušņi, tad visa ziema būs ar atkušņiem.

● Ja Mārtiņdiena miglaina, tad ziema būs silta.
 ● Ja Mārtiņa nedēļā skaidras visas nakts, būs skaidrs siena laiks.
 ● Ja Mārtiņdienā salst, tad Ziemassvētkos būs silts laiks.
 ● Ja Mārtiņdienā sniegs uz jumtiem, būs gara ziema.
 ● Melderim jāsvēti Mārtiņdienas vakars, dzirnakmeņiem jābūt paceltiem, lai svētība var ienākt.
 ● Kalējs Mārtiņdienā nedrīkst kalt, citādi visu ziemu plēšas labi nepūtīs.

DZĪVOSIM SASKAŅĀ AR MĒNESS RITMU

No 11. līdz 17. novembrim **jauns Mēness**. I Mēness fāze. 11. un 12. novembrī Mēness atradīsies Skorpiona zīmē; 13., 14. un 15. novembrī — Strēlnieka zīmē; 16. un 17. novembrī — Mežāža zīmē.
 11. novembris ir 1. Mēness diena, utt.

11. novembris — no plkst. 13.20 — 02.20 vēlams atslodze, lietojot tikai ūdeni vai nesaldinātu zaļu tēju, bet 12 stundas pirms un pēc šī laika — viegli sagremojamu, liesu ēdienu.

12. novembris — īpaši veiksmīga diena tiem, kuri notikumus gaitu labprāt ietekmē pašī. 14. novembris — čika laiks 05.20 — 24.00.

15. novembris — diena piemērota skaistumkopšanai, ādas tīrīšanai, mitrināšanai, sejas maskām, manikīram. Ļaudis vieglāk uzbudināmi, iespējami konflikti. Īstais laiks matu kopšanai, griešanai — lai tie ātrāk augtu, būtu veselīgāki un frizūra saglabātu formu.

16. novembris — istais laiks matu kopšanai, griešanai — lai tie ātrāk augtu, būtu veselīgāki un frizūra saglabātu formu. Diena piemērota skaistumkopšanai, ādas tīrīšanai, mitrināšanai, sejas maskām, manikīram.

17. novembris — veiksmīga diena tiem, kuri notikumus gaitu labprāt ietekmē pašī. Īpaši novērtēs laipnību, uzslavas, dāvanas. Laba diena, lai atrisinātu ietilgušus strīdus, lūgtu piedošanu.

Populārākie vārdi šonedēļ – Mārtiņš un Jevgeņija

Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (PMLP) ledzīvotāju reģistra statistikas dati liecina, ka no kalendārā iekļautajiem personvārdiem šonedēļ vispopulārākais vārds ir Mārtiņš (13111), savukārt no sieviešu vārdiem – Jevgeņija (1288).

09.11.2015. – 15.11.2015. vārda dienas svin:

Datums	Vārds	Skaits	T.s. dzimuši šogad	Rīga	Rīgas rajons	Citā Latvijā
09.11.	TEODORS	515	37	181	67	Jūrmala — 22
10.11.	MĀRTIŅŠ	13 111	95	3024	1496	Cēsu raj. — 565
10.11.	MĀRCIS	2444	36	472	251	Talsu raj. — 158
10.11.	MARKS	2659	153	1141	320	Daugavpils — 142
10.11.	MARKUSS	3707	193	760	435	Liepāja — 198
11.11.	OJĀRS	1543	1	424	149	Tukuma raj. — 74
11.11.	NELLIJA	1199	24	306	93	Jelgava — 57
11.11.	RAINERS	932	20	134	87	Ogres raj. — 54
12.11.	KAIJA	95	0	29	14	Valkas raj. — 7
12.11.	KORNĒLIJA	87	0	20	6	Rēzeknes raj. — 9
13.11.	EIŽENS	83	0	34	8	Liepāja — 7
13.11.	JEVĢENIJS	3268	1	1089	246	Daugavpils — 825
13.11.	JEVĢENIJA	1288	3	463	105	Daugavpils — 245
14.11.	FRICIS	222	4	54	18	Talsu raj. — 32
14.11.	VIKENTIJS	123	0	31	6	Daugavpils — 13
14.11.	VINCENTS	114	5	29	9	Krāslavas raj. — 12
15.11.	LEOPOLDS	133	1	53	8	Rēzeknes raj. — 8
15.11.	UNDINE	442	6	90	57	Ogres raj. — 25
15.11.	UNDA	101	3	16	11	Cēsu raj. — 18

SLUDINĀJUMI

PĀRDOD

A6 (1999. g. izl., AVANT, 1,8, TA, EUR 2000) vai maina pret lētāku auto, MB A170 (EUR 1700). T.22101229;
AUDI 80 (B4, 2,0M, 1993. g. izl., jauna TA). T.27867622, 29357544;
BMW 320 (2000. g. izl., 2,0, benzīns, automātiskā ĀK, melnā krāsā, ādas salons, TA līdz 25.12.2015.). T.29492120;
FORD FOCUS (1998. g. izl., ideālā stāvoklī, TA līdz 07.2016.). T.29325308, 64636019;
FORD MONDEO (1997. g. izl., 1,6, gāze/benzīns, 4. paaudzes, TA līdz 06.2016., labā tehniskā stāvoklī, EUR 900, par cenu var vienoties). T.28660635;
GAZ 51 (braukšanas kārtībā), motobloka dzinēju (MTZ 05), rezerves daļas (AUDI 80, 1989. g. izl., lēti). T.26851039;
OPEL VECTRA (1998. g. izl., sedans). T.29158478;
OPEL ZAFIRA (2000. g. izl., 2,0, dizelis,

jauna TA, labā tehniskā stāvoklī, EUR 2000). T.29229277;
UAZ 469 (ar oriģinālo piekabi, benzīns/gāze), RAF LATVIJA (+viršbūve, benzīns/gāze, noņemts no uzskaites). T.29298736;
VAZ 2104 (1988. g. izl., dzinējs 1,3, universāls, ikgadējais ceļu nodoklis – EUR 35, jauns akumulators, trokšņu slāpētājs, riepas, TA līdz 11.2016., EUR 900). T.29859986;
VOLVO V40 (2004. g. izl., 1,9 TDI, 115 zirgspēju, sudraba met. krāsā, TA līdz 05.2016.). T.29112624;
akumulatoru (+uzlādes ierīce, MINCOTA, 130 A/h, lēti, EUR 50, jauns maksāja EUR 270). T.27323940;
diskus (lietos, ar riepām, R15, uz 4 bultskrūvēm, AUDI). T.27850081;
diskus (lietos, R14 NISSAN, R15 MAZDA, A3, GOLF 4, R16, T5, R17, PEUGEOT, RE-NAULT). T.29409230;
piekabes āķis (VW PASSAT B5). T.27323940.

SIA „LATVIJAS GALA”
Iepērk liellopus, aitas, jaunlopus, zirgus.
Svari. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 28761515.

SIA Lauku Miesnieks
Iepērk mājlopus.
Augstas cenas.
Samaksa tūlītēja. Svari.
Tālr. 20207132.

SIA AIBI Iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, kazas, zirgus, cūkas.
Labā cena. Samaksa tūlītēja. Svari.
Tālr. 26142514, 20238990.

LOGU ARDURVIS
Logi no 15 Eur, Jumtiņi
Bez % kredīts Valmieras 2
T. 25668283 durvistev.lv

PĒRK
• mežu ipašumā,
• skujkoku un lapkoku cirsmas,
Cena par 1 ha – līdz 15000 EUR.
Samaksa darījuma dienā.
• apalkokus krautuvē pie ceļa.
Mob. tālr. 27804000, e-pasts and808@inbox.lv

Pa zeltainu lapu paklāju
mūžības ceļos aizgājusi
darbīgā, sirdsgudrā, sirsnīgā
simtgadniece **Olga Proma**.
Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Emīlijai Kokorītei, pavadot
MĀMULIŅU pēdējā gaitā.
Salas pamatskolas skolotāji,
darbinieki

Turpinās preses izdevumu abonēšana 2016. gadam

“NOVADNIEKA”
cena
2016. gadam
Abonēšanas indekss 3033

Abonēšanas periods	Fiziskai persona	Juridiskai personai
1 mēnesis	4,80	6,16
3 mēneši	14,40	18,48
6 mēneši	28,80	36,96
Gads	57,60*	73,92

* Abonē gadam redakcijā un maksā par 11 mēnešiem – **52,80 EUR**.
Abonementa noformēšanas maksa, abonējot pasta nodaļā vai pie pastnieka – **EUR 0,71**,
abonējot www.abone.pasts.lv – **EUR 0,00** un zvanot pa informatīvo tālruni 67008001 vai 27008001 – **EUR 0,85**

Vēl lētāk un izdevīgāk “NOVADNIEKU” ir abonēt redakcijā, zvanot uz redakciju pa tālruni **653 07057** vai mājas lapā www.novadnieks.lv sadaļā “Abonēšana”. Ietaupīsiet abonementa noformēšanas maksu (0,71 x 12 = 8,52) un, abonējot uz gadu, maksāsiet par EUR 4,80 mazāk. **Kopā ietaupīsiet EUR 13,32!**

Ja “NOVADNIEKS” būs abonēts uz 3, 6 un 12 mēnešiem, varēsiet bez maksas laikrakstā ievietot attiecīgi — 1, 2, 4 — bezmaksas privātsludinājumus.

Tiem, kuri nebūs spējuši abonēt “NOVADNIEKU”, būs iespēja izmantot pakalpojumu “ABONĒ ŠODIEN, SAŅEM PĒC DIVĀM DARBA DIENĀM”. Pakalpojums pieejams redakcijā un visās “Latvijas Pasta” nodaļās, kā arī vietnē www.abone.lv.

ABONĒŠANAS KAMPAŅA 2016. GADAM ILGS LĪDZ 28. DECEMBRIM. NEATLIECIET UZ PĒDĒJO BRĪDI!

10 aksiomas bērnu audzināšanas lietās no pasaulē atzītas psiholoģes Alises Milleres

Alise Millere ir dzimusi Polijā, 1923. gadā. Pēc kara viņa bija spiesta pārcelties uz Šveici, kur studēja filozofiju, psiholoģiju un socioloģiju. Pēc 20 gadu ilga darba psihanalizē viņa pilnībā sevi veltīja vardarbības pret bērniem problēmas risināšanā. Alise Millere ir pazīstama psiholoģe un rakstniece, viņa izdevusi virkni darbu par vardarbības tēmu pret bērniem. Tāpat viņa daudz laika vel-

tījusi, pētot “saindēto” pedagogu un tās ietekmi uz bērniem un sabiedrību kopumā. Galvenais vēstījums, ko Millere vēlas nodot vecākiem par vardarbības tēmu: “Cieni savu bērnu tā, kā tu vēlētos, lai ciena tevi.”
Lūk, vēl 10 postulāti no Milleres gudrību krātuvēm
1. Seko līdzi tam, kā tu komunicē ar bērnu. Jo īpaši – savai intonācijai. Tava balss paliks bērna

atmiņā uz visu mūžu.
2. Mammas vai tēta dusmas ir viņu personīgo problēmu sekas. Taču bieži vecāki šo vainu novel tieši uz bērniem.
3. Nepaklausība un jebkura cita slikta uzvedība – tas ir veids, kā bērnam sodīt vecākus vai skolotājus.
4. Bērns ļoti interesējas tieši par to, ko mēs no viņa slēpjam.
5. Katram pieaugušajam un katram bērnam ir tiesības uz

savām personīgajām jūtām, un jo īpaši, uz to izrādīšanu.
6. Vecāku pieprasījumam – “uzvedies labi”, “esi labs puisēns vai meitenīte” – nav nekādas saistības ar dzīvi. Vēl jo vairāk, vairums šādu uzstādījumu aizšķērso ceļu uz brīvību.
7. Par tirānēm izaug bērni, kuri ir sistī un pazemoti. Ja bērnam ļauj sajūst brīvību un spēku, tad arī pieaugušā vecumā viņam nebūs nekādas vēlēšanās paze-

mot citus.
8. Absolūta paklausība pieaugušajam nākotnē var ietekmēt bērna gatavību pakļauties svešai politiskajai gribai.
9. Tas, kā vecāki attiecas pret savu bērnu, ietekmē arī to, kā bērns nākotnē, kad pieaugs, attieksies pret vecākiem.
10. Pieaugušie uzskata, ka bērna dvesēle sevi glabā bīstamību pār vecāku varu.

PASMAIDĪSIM!

Par frāzi “Tēti, cik tu labs!” var nopelnīt jaunu spēļu pistoli.
Bet ar frāzi “Tēti, es gribu būt tikpat gudrs kā tu!” jau tiek tēmēts uz planšetdatoru.
Sievā ar interesi jautā vīram:
— Tev nešķiet, ka gurķu maska man palīdz uzlabot manu izskatu?
— Protams, dārgā, tikai es nesaprotu, kāpēc tu ņem to nost.
Nolēmu nofotografēt ceļu saulrieta

laikā. Nostājos ceļmalā, novietoju statīvu. Nekad agrāk nebiju redzējis, ka auto mašīnas šajā vietā brauc tik lēni.
Tālbraucējs šoferis piestāj stāvvietā. Pagatavojis ēdienu, sēž kabinē un čāpstina. Garām iet suns.
— Sveiks, kolēģi!
— Kāds es tev kolēģis?! Tu esi suns, bet es cilvēks!
— Nu, padomā pats: tu mitinies mazā būdā, ēd no bļodiņas, čurā uz riepas. Droši vien saimnieks arī tev ir. Lūk, tā mēs abi dzīvojam...
— Dakter, man kaut kas sāp!
— Lūdzu, jums kaut kāda tablete!
— Kas ir sliktāk: ja sieva neprot gatavot

vai ja sieva nemil gatavot?
— Sliktāk ir, ja mīl gatavot, bet neprot.
Klients ierodas ar sūdzību dārza preču veikalā:
— Jūs teicāt, ka dienas laikā ar šo zāģi mierīgi var sazāģēt piecus kubikmetrus malkas! Es ar pūlēm trīs sazāģēju! Acimredzot, zāģis nav kārtībā!
Veikala darbinieks iedarbina zāģi...
— Klau, kāpēc jums tas zāģis rūc?
Ja sieva nekādi nevar piecelties jau pēc trešā modinātāja zvana, tad atliek pieliekties pie viņas auss un iečukstēt labrītu kopā ar jebkuru sievietes vārdu, kas nav viņas.
Sākumā uztraucos, ka esmu izniekojis

vasaru, bet tad atcerējos, ka esmu izniekojis jau lielāko daļu mūža, un nomierinājos.
— Mans kaķis iepriekšējā dzīvē laikam ir bijis tiesu izpildītājs!
— Kāpēc tu tā domā?
— Viņš laiku pa laikam “aparaksta” dzīvokļa inventāru.
Divu draudzeņu saruna:
— Tu precēsies ar viņu naudas dēļ!
— Protams, ka nē. Es nemaz īsti nezinu, cik miljonu viņam ir.
Kungs, es to lūdzu nevis sev, bet gan mammai! Atsūti viņai, Kungs, pievilcīgu, gudru un bagātu znotu!

SLUDINĀJUMI

PĀRDOD

A6 (1999. g. izl., AVANT, 1,8, TA, EUR 2000) vai maina pret lētāku auto, MB A170 (EUR 1700). T.22101229;
AUDI 80 (B4, 2,0M, 1993. g. izl., jauna TA). T.27867622, 29357544;
BMW 320 (2000. g. izl., 2,0, benzīns, automātiskā ĀK, melnā krāsā, ādas salons, TA līdz 25.12.2015.). T.29492120;
FORD FOCUS (1998. g. izl., ideālā stāvoklī, TA līdz 07.2016.). T.29325308, 64636019;
FORD MONDEO (1997. g. izl., 1,6, gāze/benzīns, 4. paaudzes, TA līdz 06.2016., labā tehniskā stāvoklī, EUR 900, par cenu var vienoties). T.28660635;
GAZ 51 (braukšanas kārtībā), motobloka dzinēju (MTZ 05), rezerves daļas (AUDI 80, 1989. g. izl., lēti). T.26851039;
OPEL VECTRA (1998. g. izl., sedans). T.29158478;
OPEL ZAFIRA (2000. g. izl., 2,0, dīzēlis,

jauna TA, labā tehniskā stāvoklī, EUR 2000). T.29229277;
UAZ 469 (ar oriģinālo piekabi, benzīns/gāze), RAF LATVIJA (+viršbūve, benzīns/gāze, **ņemts no uzskaites**). T.29298736;
VAZ 2104 (1988. g. izl., dzinējs 1,3, universāls, ikgadējais ceļu nodoklis – EUR 35, jauns akumulators, trokšņu slāpētājs, riepas, TA līdz 11.2016., EUR 900). T.29859986;
VOLVO V40 (2004. g. izl., 1,9 TDI, 115 zirgspēju, sudraba met. krāsā, TA līdz 05.2016.). T.29112624;
akumulatoru (+uzlādes ierīce, MINCOTA, 130 A/h, lēti, EUR 50, jauns maksāja EUR 270). T.27323940;
diskus (lietos, ar riepām, R15, uz 4 bultskrūvēm, AUDI). T.27850081;
diskus (lietos, R14 NISSAN, R15 MAZDA, A3, GOLF 4, R16, T5, R17, PEUGEOT, RE-NAULT). T.29409230;
piekabes āķis (VW PASSAT B5). T.27323940.

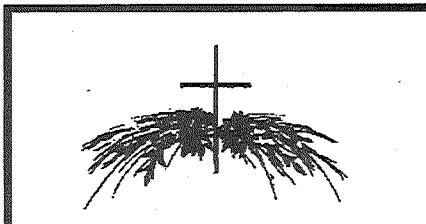
SIA „LATVIJAS GALA” iepērk liellopus, aitas, jaunlopus, zirgus. Svari. Samaksa tūlītēja. **Tālr. 28761515.**

PĒRK
● mežu ipašumā,
● skujkoku un lapkoku cirsmas,
Cena par 1 ha – līdz 15000 EUR.
Samaksa darījuma dienā.
● apalkokus krautuvē pie ceļa.
Mob. tālr. 27804000, e-pasts **and808@inbox.lv**

SIA Lauku Miesnieks iepērk mājlopus. Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svari. **Tālr. 20207132.**

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, kazas, zirgus, cūkas. Laba cena. Samaksa tūlītēja. Svari. **Tālr. 26142514, 20238990.**

LOGU SERVISS Logi no 15 Eur, Jumtiņi Ārdurvis no 99-300 Eur Bez % kredīts Valmieras 2 T. 25668283 **durvistev.lv**

Pa zeltainu lapu paklāju mūžības ceļos aizgājusi darbīgā, sirdsgudrā, sirsnīgā simtgadniece **Olga Proma. Izsakām visdziļāko līdzjutību Emīlijai Kokorītei, pavadot MĀMULIŅU pēdējā gaitā.** Salas pamatskolas skolotāji, darbinieki

Turpinās preses izdevumu abonēšana 2016. gadam

“NOVADNIEKA”
cena
2016. gadam
Abonēšanas indekss 3033

Abonēšanas periods	Fiziskai persona	Juridiskai personai
1 mēnesis	4,80	6,16
3 mēneši	14,40	18,48
6 mēneši	28,80	36,96
Gads	57,60*	73,92

* Abonē gadam redakcijā un maksā par 11 mēnešiem – **52,80 EUR.**
Abonementa noformēšanas maksa, abonējot pasta nodaļā vai pie pastnieka – **EUR 0,71,** abonējot www.abone.pasts.lv – **EUR 0,00** un zvanot pa informatīvo tālruni 67008001 vai 27008001 – **EUR 0,85**

Vēl lētāk un izdevīgāk “NOVADNIEKU” ir abonēt redakcijā, zvanot uz redakciju pa tālruni **653 07057** vai mājas lapā www.novadnieks.lv sadaļā “Abonēšana”. Ietaupīsiet abonementa noformēšanas maksu (0,71 x 12 = 8,52) un, abonējot uz gadu, maksāsit par EUR 4,80 mazāk. **Kopā ietaupīsiet EUR 13,32!**

Ja “NOVADNIEKS” būs abonēts uz 3, 6 un 12 mēnešiem, varēsiet bez maksas laikrakstā ievietot attiecīgi — 1, 2, 4 — bezmaksas privātsludinājumus.

Tiem, kuri nebūs spējējuši abonēt “NOVADNIEKU”, būs iespēja izmantot pakalpojumu “ABONĒ ŠODIEN, saņem pēc DIVĀM DARBA DIENĀM”. Pakalpojums pieejams redakcijā un visās “Latvijas Pasta” nodaļās, kā arī vietnē www.abone.lv.

ABONĒŠANAS KAMPAŅA 2016. GADAM ILGS LĪDZ 28. DECEMBRIM. NEATLIECIET UZ PĒDĒJO BRĪDI!

10 aksiomas bērnu audzināšanas lietās no pasaulē atzītas psiholoģes Alises Milleres

Alise Millere ir dzimusi Polijā, 1923. gadā. Pēc kara viņa bija spiesta pārcēties uz Šveici, kur studēja filozofiju, psiholoģiju un socioloģiju. Pēc 20 gadu ilga darba psihanalizē viņa pilnībā sevi veltīja vārdbārības pret bērniem problēmas risināšanā. Alise Millere ir pazīstama psiholoģe un rakstniece, viņa izdevusi virkni darbu par vārdbārības tēmu pret bērniem. Tāpat viņa daudz laika vel-

tījusi, pētot “saindēto” pedagoģiju un tās ietekmi uz bērniem un sabiedrību kopumā.
Galvenais vēstījums, ko Millere vēlas nodot vecākiem par vārdbārības tēmu: “Cieni savu bērnu tā, kā tu vēlētos, lai cienu tevi.”
Lūk, vēl 10 postulāti no Milleres gudrību krātuvēm
1. Seko līdzī tam, kā tu komunicē ar bērnu. Jo īpaši – savai intonācijai. Tava balss paliks bērna

atmiņā uz visu mūžu.
2. Mammas vai tēta dusmas ir viņu personīgo problēmu sekas. Taču bieži vecāki šo vainu noved tieši uz bērniem.
3. Nepaklausība un jebkura cita slikta uzvedība – tas ir veids, kā bērnam sodīt vecākus vai skolotājus.
4. Bērns ļoti interesējas tieši par to, ko mēs no viņa slēpjam.
5. Katram pieaugušajam un katram bērnam ir tiesības uz

savām personīgajām jūtām, un jo īpaši, uz to izrādīšanu.
6. Vecāku pieprasījumam – “uzvedies labi”, “esi labs puisēns vai meitenīte” – nav nekādas saistības ar dzīvi. Vēl jo vairāk, vairums šādu uzstādījumu aizšķērso ceļu uz brīvību.
7. Par tirāniem izaug bērni, kuri ir sisti un pazemoti. Ja bērnam ļauj sajūst brīvību un spēku, tad arī pieaugušā vecumā viņam nebūs nekādas vēlētās paze-

mot citus.
8. Absolūta paklausība pieaugušajam nākotnē var ietekmēt bērna gatavību pakļauties svešai politiskajai gribai.
9. Tas, kā vecāki attiecas pret savu bērnu, ietekmē arī to, kā bērns nākotnē, kad pieaugs, attieksies pret vecākiem.
10. Pieaugušie uzskata, ka bērna dvēsele sevi glabā bīstamību pār vecāku varu.

PASMAIDĪSIM!

Par frāzi “Tēti, cik tu labs!” var nopelnīt jaunu spēļu pistoli.
Bet ar frāzi “Tēti, es gribu būt tikpat gudrs kā tu!” jau tiek tēmešs uz planšetdatoru.
Sievā ar interesi jautā vīram:
— Tev nešķiet, ka gurķu maska man palīdz uzlabot manu izskatu?
— Protams, dārgā, tikai es nesaprotu, kāpēc tu ņem to nost.
Nolēmu nofotografēt ceļu saulrieta

laikā. Nostājos ceļmalā, novietoju statīvu. Nekad agrāk nebiju redzējis, ka automašīnas šajā vietā brauc tik lēni.
Tālbraucējs šoferis piestāj stāvvietā. Pagatavojis ēdienu, sēž kabinē un čāpstina. Garām iet suns.
— Sveiks, kolēģi!
— Kāds es tev kolēģis?! Tu esi suns, bet es cilvēks!
— Nuu, padomā pats: tu mitinies mazā būdā, ēd no bļodiņas, čurā uz riepas. Droši vien saimnieks arī tev ir. Lūk, tā mēs abi dzīvojam...
— Dakter, man kaut kas sāp!
— Lūdzu, jums kaut kāda tablete!
— Kas ir sliktdāķ: ja sieva neprot gatavot

vai ja sieva nemīl gatavot?
— Sliktdāķ ir, ja mīl gatavot, bet neprot.
Klients ierodas ar sūdību dārza preču veikalā:
— Jūs teicāt, ka dienas laikā ar šo zāģi mierīgi var sazāģēt piecus kubikmetrus malkas! Es ar pūlēm trīs sazāģēju! Acimredzot, zāģis nav kārtībā!
Veikala darbinieks iedarbina zāģi...
— Klau, kāpēc jums tas zāģis ruc?
Ja sieva nekādi nevar piecelties jau pēc trešā modinātāja zvana, tad atliek pieliekties pie viņas auss un iečukstēt labrītu kopā ar jebkuru sievietes vārdu, kas nav viņas.
Sākumā uztraucos, ka esmu izniekojis

vasaru, bet tad atcerējos, ka esmu izniekojis jau lielāko daļu mūža, un nomierinājos.
— Mans kaķis iepriekšējā dzīvē laikam ir bijis tiesu izpildītājs!
— Kāpēc tu tā domā?
— Viņš laiku pa laikam “appraksta” dzīvokļa inventāru.
Divu draudzeņu saruna:
— Tu precēsies ar viņu naudas dēļ?!
— Protams, ka nē. Es nemaz īsti nezinu, cik miljonu viņam ir.
Kungs, es to lūdzu nevis sev, bet gan mammai! Atsūti viņai, Kungs, pievilcīgu, gudru un bagātu znotu!